

CÓDI ÉTIC

ACUDIM
ASOCIACIÓ COL·LECTIU-UNIÓ
D'INTEGRACIÓ AL DISCAPACITAT
VILA-REAL

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

**TOTS
A UNA
veu**

**SEMPRE
TEUA**

La teua llengua

Ajuntament de **Vila-real**
Normalització Lingüística

Junts

Vila-real

avança en valencià

Accessibilitat

per a les persones amb mobilitat reduïda

C. del Calvari 118, baix (Vila-real)
964 532 356

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	1
2. PRINCIPIS BÀSICS.....	2
3. VALORS BÀSICS.....	3
4. PERSONES I ELS SEUS DRETS.....	5
5. SISTEMA DE SERVEIS, PROGRAMES I PRESTACIONS.....	7
6. ORGANITZACIÓ D'ACUDIM.....	8
CODI GUIA – SOBRE ÈTICA I VOLUNTARIAT.....	9
- PRÒLEG.....	10
- RELLEGINT EL CODI GUIA.....	10
PRESENTACIÓ	13
PREÀMBUL.....	14
- Un marc legal compartit.....	14
- Ètica i Tercer Sector.....	16
- Per què una revisió del Codi ètic.....	16
- Quina guia sobre ètica i voluntariat volem.....	18
- Les entitats del voluntariat.....	18
- PRINCIPI RECTOR.....	20

1. INTRODUCCIÓ

Associació Col·lectiu - Unió d'Integració al Discapacitat – ACUDIM; és una entitat d'Utilitat Pública sense ànim de lucre que té com a objectiu aconseguir la inserció de les persones amb discapacitat física i orgànica en tots els àmbits de la vida, millorant-ne la qualitat.

Naix per la necessitat social d'integrar totalment les persones amb diferents discapacitats al seu entorn social, laboral, educatiu familiar... I crear un lloc on acudir i poder rebre tota la informació adequada dels drets i obligacions de les persones amb diversitat funcional, formant un grup de pressió on es pugui reivindicar segons la llei.

Per a la preparació del Codi Ètic, es classifiquen els valors i els àmbits d'aplicació a partir de tres categories. Tenint en compte, en primer lloc, els principis i els valors bàsics en què es basa la seua actuació i es regeix l'Associació.

- 1.** Persones i els seus drets en el marc dels diferents entorns de la societat i la vida en comunitat.
- 2.** Sistema de serveis, programes, activitats i prestacions.
- 3.** Organització d' ACUDIM.

1. PRINCIPIS BÀSICS

DIGNITAT

Principi rector de tot ésser humà.

La persona humana, única i inviolable, té valor per ella mateixa amb els seus interessos i finalitats. Consisteix en el respecte incondicionat i absolut, inalienable de l'ésser humà.

LLIBERTAT

Capacitat d'exercir les potencialitats de cadascú, el dret de totes les persones a desenvolupar-se com a tals.

- S'entén en una doble vessant.
- Absència de restricció o repressió.

Existència de condicions objectives per, lliurement, exercir aquestes llibertats.

El nostre compromís amb la llibertat no es limita a l'eliminació de barreres arquitectòniques i constriccions, sinó que és un compromís amb accions que facen possible el desenvolupament de les persones, que les capaciten per poder desenvolupar, lliurement, el seu projecte de vida, millorant la qualitat d'aquesta.

IGUALTAT I INTEGRITAT

Ningú no és més digne o més humà; totes les persones som iguals.

La persona, en possessió de les seues facultats humanes, du a terme tots els actes sense coacció ni impediments.

El compromís amb la igualtat ho ha de ser des del reconeixement i la comprensió de les diferències, promovent mesures de tota mena que contribuïsquen a la generació d'oportunitats i el desenvolupament lliure de totes les persones.

Sense admetre cap mena de discriminació.

Igualtat d'oportunitats, de drets, d'equitat i de participació des de la convicció que cada persona té capacitat per a tindre més qualitat de vida.

2. VALORS BÀSICS

JUSTÍCIA SOCIAL

Justícia social amb la societat en general i amb les persones amb què es treballa, i dedica el seu exercici professional a ajudar els individus, grups i comunitats en el seu desenvolupament i facilitar la resolució de conflictes personals i/o socials i les seues conseqüències.

Fa una aportació des de l'equitat.

SOLIDARITAT

Les persones, per sobre de qualsevol altra circumstància, som, sobretot, semblants en aquesta dimensió personal, ètica.

Totes les persones som responsables de totes, ens impel·leix a prestar-nos ajuda mútua, de manera que la nostra felicitat no és completa si no són felices també les altres persones.

És un compromís amb l'altre, en les vostres necessitats i circumstàncies, de forma no interessada.

Implicar-se en aconseguir una societat inclusiva. Oposar-nos a les situacions socials que contribueixen a l'exclusió, l'estigmatització o la subjugació social.

"A cadascú el que és seu, i no el mateix per a totes les persones" el més just és donar un tractament diferent a realitats diferents.

TOLERÀNCIA

Respecte, acceptació i estima de la rica diversitat de les cultures del nostre món, de les nostres formes d'expressió i maneres diferents de manifestar la nostra condició humana.

Harmonia en la diferència. No és només un deure ètic, també una exigència política i jurídica.

És una actitud activa de reconeixement dels drets humans universals i les llibertats fonamentals dels altres.

PROMOCIÓ INTEGRAL DE LA PERSONA

La persona és considerada com un tot, des de les seues capacitats potencials i els múltiples factors interns i externs circumstancials.

Suposa superar visions parcials, unilaterals, així com integrar la intervenció a través de la col·laboració i el treball dels diferents professionals.

PERSONALITZACIÓ

Exigeix reconèixer el valor del destinatari no com a objecte sinó com a subjecte actiu en el procés d'intervenció amb la intencionalitat de drets i deures.

ABSÈNCIA DE JUDICIS DE VALOR

Absència de judicis de valor; sobre la persona, els seus recursos, les motivacions i necessitats.

INDIVIDUALITZACIÓ

Necessitat d'adequar la intervenció professional a les particularitats específiques de cada persona, grup o comunitat.

Tenint en compte:

- Les necessitats de cada persona usuària.
- Els recursos amb què compta.
- La xarxa de suport.
- Situació laboral.
- La seua situació professional.
- La seua educació i els seus estudis.
- La situació familiar.

3. PERSONES I ELS SEUS DRETS

A. IGUALTAT REAL I EFECTIVA EN L'EXERCICI DE DRETS I DISCRIMINACIÓ

Que les condicions per aconseguir la igualtat i la llibertat de les persones amb algun tipus de discapacitat, siguin reals i efectives, establint així, les mesures que es consideren necessàries per prevenir, corregir i eliminar les barreres socials i arquitectòniques i qualsevol situació de discriminació.

B. INTEGRACIÓ

Que totes les persones amb discapacitat s'integren en tots els àmbits de la vida, facilitar-los els drets, però també les obligacions.

C. PARTICIPACIÓ

Garantir la plena participació de les persones amb discapacitat en tots els àmbits de la societat.

D. AUTODETERMINACIÓ

Garantir que les persones amb discapacitat exercisquen la seua autonomia i poder de decisió. Tenir en compte l'expressió de la llibertat de la persona i, per tant, la responsabilitat de les seues accions i decisions sobre sí mateixa i participar en la societat sense cap mena d'obstacle, coacció o sobreprotecció.

E. AUTONOMIA I DIGNITAT

Garantir que les persones usuàries accedisquen i desenvolupen les seues pròpies capacitats, habilitats i potencialitats, i que es consideren a sí mateixes com un fi.

F. PREVENCIÓ

Sensibilitzar, educar, informar i prendre les mesures necessàries perquè la població, a nivell general, conega les dificultats a què s'enfronten, dia a dia, les persones amb discapacitat.

Conèixer, a més, les conseqüències que determinats actes poden ocasionar discapacitats futures.

G. ACCESSIBILITAT UNIVERSAL

Extens conjunt de mesures molt diverses que cal tindre en compte en l'elaboració de les estratègies polítiques o socials, de manera que l'accessibilitat siga universal o integral.

Establir totes les condicions necessàries perquè tots els entorns, espais, processos, béns, serveis, productes, objectius, instruments i eines siguen comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones en condicions d'igualtat, de forma segura i còmoda, i aconseguir l'autonomia, sense excloure ningú.

H. RESPECTE A LA DIFERÈNCIA

Conèixer, acceptar i respectar els drets de totes les persones amb independència de qualsevol característica, ja siga per raó de raça, sexe, religió... O per qualsevol altra condició o circumstància personal i/o social.

4. SISTEMA DE SERVEIS, PROGRAMES I PRESTACIONS

A. UNIVERSALITAT

Garantir un sistema de serveis, prestacions, programes, tallers i activitats accessibles i que cobrisquen la totalitat de necessitats que corresponen als drets socials en tots els àmbits d'actuació.

B. RESPONSABILITAT PÚBLICA

Que els poders públics assegurin les mesures, els serveis, les prestacions, els programes i l'atenció especialitzada que és essencial i requereixen les persones amb discapacitat.

C. GRATUÏTAT

Garantir la gratuïtat de tots els serveis, d'acord amb els principis d'accessibilitat, normalització i integració social.

D. QUALITAT

Aconseguir un nivell de qualitat satisfactori, eficàcia i eficiència dels serveis, aplicar els mitjans i les adaptacions necessàries i adaptar-nos a les innovacions tecnològiques.

E. LLIBERTAT D'ELECCIÓ

Garantir la lliure elecció de professionals i centres, depenent de les necessitats i aspiracions de cada persona.

F. PARTICIPACIÓ EN EL DISSENY I CONTROL DELS SERVEIS

Que les persones amb discapacitat, a través de l'associació, participin, de manera real i efectiva en la preparació, planificació, organització, elaboració, adopció i control de les decisions.

L'associació té el dret i deure de participar de manera proporcional a la seua representativitat als òrgans de participació i consulta.

G. RESPECTE A LES PERSONES I ALS SEUS DRETS

Garantir el desenvolupament de les mesures, prestacions, serveis programes, el respecte a la persona, els seus drets i valors.

5. ORGANITZACIÓ D'ACUDIM

A. COMPROMÍS AMB LES PERSONES

Prioritzar el compromís amb les persones amb discapacitat i el ple desenvolupament.

B. DIÀLEG I REIVINDICACIÓ

Impulsar i canalitzar les demandes generals i específiques de les persones, davant d'organismes i institucions públiques i privades, mitjançant el diàleg, la cooperació i la reivindicació.

C. COMUNICACIÓ I COORDINACIÓ

Garantir la comunicació i la coordinació de forma interna, de forma externa amb altres entitats i amb la societat.

D. TRANSPARÈNCIA

Desenvolupar una plena transparència en la gestió, els objectius, els mètodes i els serveis.

E. QUALITAT

Assolir un nivell satisfactori d'organització d'eficàcia, eficiència i professionalitat.

F. DEMOCRÀCIA

Regir de forma democràtica el funcionament intern.

G. AUTONOMIA

Tindre autonomia i independència.

H. AUTOCRÍTICA Y COHERÈNCIA

Garantir la coherència interna en relació amb el Codi Ètic. Potenciar l'autocrítica constructiva, els processos d'avaluació i les mesures correctores necessàries.

CODI-GUIA

SOBRE ÈTICA

I

VOLUNTARIA

PRÒLEG

-ÈTICA EN TEMPS DE PANDÈMIA

En els darrers moments del procés d'elaboració d'aquest codi-guia, el món sencer es va veure commogut per la pandèmia provocada per la COVID-19, un enemic invisible que va sembrar el desconcert a tots els països i tots els estrats socials.

De manera sobtada el món es va aturar. Es van paraitzar les fàbriques, van tancar les oficines, ens vam confinar. Les costures de la nostra forma de vida, els sistemes de salut, acció i protecció social es van veure sotmesos a una pressió desconeguda. Els governs van decretar diverses mesures per, davant d'una malaltia greu, induir un coma controlat al cos social.

L'Estat va desplegar tots els recursos a la vostra disposició. El Tercer Sector va posar les seues estructures a disposició de la societat per pal·liar la infinitat de mancances i necessitats que s'acumulaven per tot arreu.

La societat mateixa va respondre. La gent va començar a organitzar-se ací i allà, cada vegada, amb un nivell més alt de coordinació, per pal·liar, almenys, el més immediat, les necessitats bàsiques dels qui no eren capaços de satisfer-les per si mateixos.

- RELLEGINT EL CODI-GUIA

Esta crisi ha implicat totes les persones que amb els seus actes més senzills i quotidians ha contribuït a la contenció o a la propagació de la malaltia i ha implicat les entitats de voluntariat que han vist com els seus objectius i fins, recollits al codi-guia, s'han posat en joc i, en alguns casos, en qüestió. Cal llegir-los com a interrogants:

- Hem detectat les necessitats socials del nostre entorn i analitzat les causes locals i globals que simultàniament han generat esta situació?
- Hem denunciat totes aquelles situacions que han atemptat o estan atemptant contra els drets humans, socials i econòmics?
- Hem establert vies de diàleg i espais de debat per generar processos de resolució de conflictes?
- Hem intervingut en la realitat social, prèviament assumida, mitjançant una acció social transformadora?
- Hem estimulat la participació de la ciutadania en els assumptes que els afecten i aprofundit en els valors fonamentals de la democràcia?
- Hem promogut el desenvolupament de l'Estat Social i de Dret assegurant-

ne el manteniment i potenciant el desenvolupament de la justícia social, recordant a l'Estat les seues obligacions i fent visible que el voluntariat no substitueix cap responsabilitat del mateix estat?

- Hem fomentat una cultura de la solidaritat que incidisca en la creació d'una veritable consciència social solidària entre la ciutadania?
- Hem promogut models econòmics justos, solidaris i sostenibles?

La pandèmia, en els moments més aguts i durs, va posar en tensió els criteris ètics en la presa de decisions sobre l'atenció a les persones, a decisions, en definitiva, sobre la vida i la mort. Assumpte tremendament delicat. Però les entitats del voluntariat hem de defensar sempre que qualsevol decisió sobre la salut de les persones, sobre l'afrontament de la malaltia i del final de la vida, s'ha de sustentar en la **dignitat**, al principi irrenunciable que tota persona és valuosa per ella mateixa. Amb independència de qualsevol circumstància vital, totes les persones mereixem, i necessitem, ser tractades com a tals.

Tot i que ja assenyallem al codi-guia que som "conscients de la inobservança del **principi rector**", en aquests moments i en aquesta realitat, hem arribat a escoltar com s'han arribat a prioritzar criteris econòmics o mercantils que han mostrat de manera més evident com s'ha posat en dubte el principi rector de la dignitat de tot ésser humà.

Les mesures de confinament disposades per aturar la pandèmia ens han portat a una situació insòlita de limitació de la nostra llibertat.

Segurament mai havíem valorat la importància de petits gestos quotidians, aparentment innocents i intranscendents, que ens han estat vetats o limitats, però que formaven part de la nostra llibertat de què parlem al codi-guia. Això hauria de servir de reflexió per reparar en la importància que ha de poder disposar de la nostra pròpia vida, així com en el fet que són moltes les persones que, en virtut de les circumstàncies vitals, no tenen la llibertat per fer-ho.

Si al nostre codi-guia hem parlat **d'igualtat**, el nostre paper en el cicle de contagi ens ha posat en evidència que, en efecte, cada persona és igual d'important que qualsevol altra a l'hora de parar la cadena de contagi.

Però aquesta igualtat entre les persones està marcada per la **justícia**: "A cadascú el que és seu, i no el mateix per a totes les persones". No totes han tingut les mateixes eines per afrontar la crisi i les derivades. El diferent nivell d'accés als recursos bàsics, o disposar d'un espai on viure durant el confinament, ha posat de manifest que la justícia, tal com hem definit, ha de ser un valor irrenunciable per a les entitats del voluntariat.

De la mateixa manera, a la crisi de la COVID-19 hem vist com han aflorat innumbrables mostres de solidaritat, ens ha fet corresponsabilitzar-nos del benestar i la felicitat de l'altre. Ens ha permés recuperar llaços de veïnatge i comunitat que no hauríem de deixar que s'oblidaren i incorporar-los a la "nova normalitat".

Finalment, i per acabar amb aquest repàs als valors del codi-guia, hem assistit a determinats discursos que no han "respectat, acceptat i apreciat la rica diversitat de cultures, d'expressió i maneres de manifestar la nostra condició humana". La manca de **tolerància** l'hem trobada en el tracte a persones d'altres nacionalitats, d'altres cultures, amb condicions físiques i orgàniques o psíquiques diferents, bé desqualificant-les o bé discriminant-les. Les entitats de voluntariat hem tingut i seguim tenint un repte important a continuar visibilitzant-les i fer valer els seus drets.

La pandèmia, doncs, ha posat de manifest l'actualitat i la vigència dels nostres principis i valors. Aquests igualment, han de ser el suport en què s'assenten les actuacions, els plans i mesures que posem en marxa per pal·liar els efectes que ha tingut, té i tindrà aquesta crisi.

En un marc incert com el que tenim en perspectiva, no hi caben solucions individualistes i el campe qui puga.

Creiem que, només aprofundint en el nostre principi rector i en els nostres valors, fent-ne la bandera del nostre quefer quotidià, serem capaços de sortir d'aquesta crisi almenys de fer-ho d'una manera justa i solidària.

PRESENTACIÓ

L'Associació Col·lectiu Unió d'Integració al Discapacitat "ACUDIM":

- És una entitat sense ànim de lucre
- Declarada d'Utilitat Pública
- D'àmbit estatal, local i provincial
- La definició estratègica de la qual s'enuncia en els eixos següents.

Com a entitat de segon nivell l'Associació ACUDIM està al servei dels seus usuaris membres que, en cada moment, definiran els aspectes estratègics d'acord amb la conjuntura i la realitat en què el sector està immers.

La definició d'estos principis rectors serà en tot cas i circumstància harmònics amb els continguts en aquest Codi-guia.

MISSIÓ:

"ACUDIM" Coordina i representa el moviment associatiu de persones físiques i orgàniques, al mateix temps que desenvolupa una sèrie de serveis i activitats orientades als seus associats i col·laboradors, amb la intenció de millorar la qualitat de vida, i eliminar qualsevol barrera social i/o arquitectònica que impedisca el desenvolupament complet i ple de les persones, la plena inclusió a la societat. La plena inserció laboral, educativa i social, i la defensa dels drets i les obligacions de les persones amb discapacitat física i orgànica a tots els àmbits de la vida. Integrar de forma total a les persones amb discapacitat.

VISIÓ:

Vol ser reconeguda com una organització de referència per la seua capacitat de representació i reivindicació dels drets i les obligacions de les persones amb discapacitat física i orgànica.

Per això, posa al servei dels seus associats les millors capacitats professionals per garantir alts nivells de qualitat en les seues actuacions, alhora que adquireix un fort compromís amb tots els grups d'interés per al compliment de la seua missió.

PREÀMBUL

- Un marc legal compartit

L'ètica suposa anar més enllà del simple compliment de la llei.

No obstant això, la nostra guia reconeix com a propis els valors i principis que han de regir l'acció voluntària recollits a la Llei 45/2015 de Voluntariat, l'article cinc dels quals defineix els valors i principis que han de regir l'acció voluntària:

ARTÍCLE 5.

VALORS, PRINCIPIS I DIMENSIONS DE L'ACCIÓ VOLUNTÀRIA

1. L'acció voluntària es basarà i es desenvoluparà d'acord amb els valors següents:

- a) Els qui inspiren la convivència en una societat democràtica, participativa, justa, plural i compromesa amb la igualtat, la llibertat i la solidaritat.
- b) Els que promouen la defensa del bé comú i dels drets fonamentals recollits a la Constitució Espanyola, interpretats de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans, la Convenció dels Drets del Nen de Nacions Unides i la Convenció de Nacions Unides sobre Drets de les Persones amb Discapacitat, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i la Carta Social Europea.
- c) Els qui contribueixen a l'equitat, la justícia i la cohesió social.
- d) Els qui fonamenten el desplegament solidari i participatiu de les capacitats humanes.

2. Es consideren principis que fonamenten l'acció voluntària:

- a) La llibertat com a opció personal del compromís tant dels voluntaris com de les persones destinatàries de l'acció voluntària.
- b) La participació com a principi democràtic d'intervenció directa i activa a l'espai públic i a les responsabilitats comunes i com a generadora de ciutadania activa i dimensió comunitària.

- c) La solidaritat amb consciència global que exigeix congruència entre les actituds i els compromisos quotidians i l'eliminació d'injustícies i desigualtats.
- d) La complementarietat respecte de les actuacions de les administracions públiques, entitats sense ànim de lucre o professionals que intervenen en cadascun dels àmbits del voluntariat.
- e) L'autonomia i la independència en la gestió i la presa de decisions.
- f) La gratuïtat del servei que presta, sense cercar benefici econòmic o material. L'eficiència que busca l'optimització dels recursos pensant tant en les persones destinatàries de l'acció voluntària com en l'acció voluntària en conjunt, per tal de fer la funció social que ha de complir.
- g) La igualtat d'oportunitats de dones i homes en tots els àmbits d'actuació del voluntariat.
- h) La no-discriminació dels voluntaris per raó de nacionalitat, origen racial o ètnic, religió, conviccions ideològiques o sindicals, malaltia, discapacitat, edat, sexe, identitat sexual, orientació sexual o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- i) L'accessibilitat de les persones amb discapacitat,
- j) L'accessibilitat, de la gent gran i de les que estan en situació de dependència.

3. Sense perjudici de les particularitats de cada àmbit d'actuació, es consideren dimensions pròpies del voluntariat, entre d'altres:

- a) El compromís, la gratuïtat i el lliurament desinteressat de temps, capacitats i coneixements dels voluntaris.
- b) L'acció complementària en els diferents camps d'actuació del voluntariat.
- c) La consciència crítica que contribueix a millorar la relació de la persona amb la societat.
- d) La transformació tant al vessant social, per tal de trobar noves bases per a les relacions socials; com a la individual, a fi de millorar actituds personals.

- e) La dimensió pedagògica i de sensibilització social que recorda, educa i consciència en els valors que inspiren l'acció voluntària.
- f) La investigació i reflexió sobre les accions, els mètodes, plantejaments de treball i pràctiques del voluntariat.

-Ètica i Tercer Sector

Per la seua pròpia naturalesa, les entitats del tercer sector estan immerses en un context ètic, ja que, amb independència de la seua missió específica, totes es mouen per interessos que, transcendint les circumstàncies individuals, persegueixen objectius col·lectius que beneficien la societat en el seu conjunt.

En este sentit, es podria pensar que l'ètica es dona per feta, que una entitat que té la seua raó de ser en el benestar de les persones, la conservació de la natura, la difusió de la cultura o la conservació del patrimoni és, *per se*, una entitat ètica.

Però al nostre entendre, este caràcter ètic de la finalitat, no es transmet de manera automàtica als mitjans, a les activitats o a la metodologia necessaris per arribar-hi.

És més, hauríem de desconfiar de qui al·lega que el seu objectiu és noble (ètic) i es resisteix a analitzar si els mitjans emprats per assolir este objectiu també ho són.

Per evitar que el fort reflex de la missió de les entitats les enlluerne, cal comptar amb una guia ètica, un conjunt d'indicacions que, d'una banda, permeten a les entitats estar segures que estan en el bon camí i, d'una altra, la societat en conjunt tinga la certesa que no només semblen nobles, sinó que, a més, ho són.

- Per què una revisió del Codi ètic

Des de l'elaboració del Codi ètic de la PVE l'any 2000, hem assistit a canvis importants a l'escenari on les nostres entitats duen a terme la seua tasca, canvis als quals, de cap manera, podem ser aliens.

Sense que l'ordre d'exposició pressupose cap valoració, hem assistit a un impuls important, sens dubte encara insuficient, en l'equiparació efectiva entre dones i homes; un debat que, aleshores emergia, cobra hui una importància central en tots els àmbits i, per descomptat, en el nostre.

Abundant en la idea de gènere, ens trobem amb la visualització de noves circumstàncies i vivències, l'especificitat de les quals ha de ser acollida i integrada a la Guia sobre Ètica i Voluntariat.

D'altra banda, la configuració de les relacions econòmiques ofereix noves realitats socials. La idea de precarietat ens situa davant del fet que l'ocupació ja no és, per si mateixa, un element suficient per a la inserció, cosa que té implicacions importants per a l'acció de les entitats.

En primer lloc, suposa una dificultat afegida, ja que cada vegada és més evident que amb l'obtenció d'una ocupació no es tanca el cicle d'intervenció amb persones amb risc d'exclusió. A més d'això, introdueix nous perfils en les persones que demanen algun tipus d'ajuda o suport dels que brinden les entitats: la idea, aleshores impensable, de treballador pobre és hui una realitat.

També les fórmules de participació social han experimentat canvis importants. A ningú no se li escapa que el fenomen del 15-M suposa un abans i un després, tant en el perfil de les persones implicades com en les fórmules de participació social, trencant esquemes clàssics que canalitzaven, sobretot, l'activisme a través de la militància en partits o sindicats.

No menys important és el canvi conceptual que s'està produint amb relació a la natura i al món animal, amb plantejaments absolutament nous respecte dels existents fa vint anys i que cal tenir en compte quan ens plantejem la redefinició de la nostra guia sobre ètica.

Per què una guia sobre ètica i voluntariat. La Guia sobre Ètica i Voluntariat és, en primer lloc, una guia de la qual emanen orientacions clares i precises per a la pràctica de les entitats i de les persones que les formen.

Quedem-nos amb dues idees:

- La Guia estableix orientacions ja que, després s'hi insistirà, no volem que siga un conjunt de normes, d'obligacions i prohibicions que les entitats hagen d'observar.
- Ha de tindre caràcter pràctic, ja que apostem per una guia que no siga merament formal, sinó que siga útil per a tots els actors del voluntariat, a cadascú en el seu àmbit d'activitat.

- Quina guia sobre ètica i voluntariat volem

Del que acabem de dir, es desprén que volem una guia oberta, que induísca a la reflexió més que a la repressió, si bé, ja ho hem esmentat, davant de determinades circumstàncies, puga ser l'instrument on els òrgans polítics responsables (Junta directiva, Assemblea...) es donen suport per a la presa de decisions disciplinàries.

Per això, ha de contemplar la gestió de conflictes i la mediació, oferir recursos i eines perquè els principis puguin trobar acomodament a la pràctica diària de les entitats. Cal no perdre de vista que els principis i els valors s'han de tindre sempre en compte, també en els moments complicats i de conflicte.

També hem apuntat que no volem un codi de normes, més o menys estrictes que, com a reglament, establisquen la idoneïtat o la inconveniència de determinades pràctiques o actuacions.

- Les entitats del voluntariat

Entenem per entitats de voluntariat aquelles que són d'iniciativa social i de caràcter privat, sense ànim de lucre, constituïdes legalment, que desenvolupen la seua activitat prioritàriament en l'àmbit de l'acció social, en solidaritat amb les persones i d'interessos socials col·lectius. Duen a terme les seues activitats amb persones voluntàries, que poden comptar amb persones contractades remunerades, complementant esforços i funcions.

Les característiques que defineixen les entitats del voluntariat, els seus objectius i fins són:

- Detectar les necessitats socials del seu entorn i analitzar les causes locals i globals que simultàniament les generen.
- Denunciar totes aquelles situacions que atempten contra els drets humans, socials i econòmics.
- Establir vies de diàleg i espais de debat que generen processos de resolució de conflictes.
- Intervindre en la realitat social, prèviament assumida, mitjançant una acció social transformadora.
- Estimular la participació de la ciutadania en els assumptes que els afecten i aprofundir en els valors fonamentals de la democràcia.

- Promoure el desenvolupament de l'Estat Social i de Dret assegurant-ne el manteniment i potenciant el desenvolupament de la justícia social, recordant a l'Estat les seues obligacions i fent visible que el voluntariat no substitueix cap responsabilitat del mateix Estat.
- Fomentar una cultura de la solidaritat que incidisca en crear una veritable consciència social solidària entre la ciutadania.
- Promoure models econòmics justos, solidaris i sostenibles.

Per al desenvolupament d'aquests objectius, i d'acord amb la Llei 45/2015, les entitats han d'assumir-ne el caràcter transformador, treballant sobre les causes de tota mena que estan a la base de l'exclusió social i del ple desenvolupament de les persones i els grups.

Així mateix, les persones dirigents de les entitats han d'assumir pautes de bon govern, en un marc de democràcia interna, transparència i responsabilitat, i garantir la sostenibilitat i constituir un exemple per a la societat en conjunt.

PRINCIPI RECTOR

Les entitats de voluntariat emmarquen la seua actuació a la Declaració Universal dels Drets Humans, i actuen en congruència amb els principis de l'Estat Social i de Dret i de Legalitat recollits a la nostra Constitució i, per tant, qualssevol tractats, convencions internacionals i desenvolupaments legislatius que emanen d'aquests principis.

Assumim com a principi rector de la nostra guia l'article I de la Declaració Universal dels Drets Humans:

Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets i, dotats com estan de raó i consciència, han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres.

D'aquest article brolla la dignitat de totes les persones com a principi irrenunciable de qualsevol acció que vullga ser ètica; i dignitat vol dir que tota persona, pel sol fet de ser-ho, posseeix valor per si mateixa i és per això objecte de respecte.

Amb universal volem dir que la dignitat ha de ser observada en tot moment, a tot arreu i per a totes les persones, no que, de fet, s'estiga donant amb aquest caràcter universal.

Així, conscients de la inobservança d'aquest principi rector, apel·lem al caràcter transformador, a l'activisme social per tal de fer realment universal aquest principi.